

‘Απαιτούμε, δεν απαιτούμε τις γερμανικές οφειλές’

(Μ. Γλέζος)

«Για την ελληνική κυβέρνηση και την ελληνική κοινωνία το ζήτημα των γερμανικών αποζημιώσεων παραμένει ανοιχτό και η ρύθμισή του είναι ζήτημα αρχής», τόνισε ο κ. Δένδιας κατά την συνέντευξή του με την ‘Πράσινη’ Γερμανίδα Εξωτερικών κ. Μπέρμποκ. Παρέλειψε βέβαια να της θυμίσει ότι στις 25 Μαρτίου 2021 η Γερμανική Βουλή απέρριψε ψηφίσματα των ‘Πρασίνων’ και του ‘Ντι Λίνκε’ για τις γερμανικές οφειλές. Το ψήφισμα των ‘Πρασίνων’ ζητούσε μόνο την αποπληρωμή του αναγκαστικού κατοχικού δανείου, ενώ του ‘Ντι Λίνκε’ απαιτούσε την απόδοση του συνόλου των οφειλών.

Η χώρα μας αντιμετωπίστηκε στο πλαίσιο του ναζιστικού «ολοκληρωτικού πολέμου», όχι ως «σταθμός της Βέρμαχτ» αλλά ως «το νότιο προπύργιο του Γ’ Ράιχ» - σύμφωνα με γερμανική έκθεση. Έτσι η ελληνική επικράτεια μετατράπηκε σε **πεδίο μάχης**, στο οποίο εφαρμόστηκε η τακτική της «καμένης γης» εις βάρος του άμαχου πληθυσμού, μπροστά στην ανάπτυξη ενός μεγαλειώδους κινήματος ένοπλης αντίστασης από τον «απείθαρχο» και «ανώριμο» κατά τους κατακτητές ελληνικό λαό.

Η Γερμανία ηττήθηκε κατά κράτος, διαιρέθηκε, επανενώθηκε, και «κανοναρχεί τον χορό» στην Ε.Ε. Όμως, παρά τις μεταπολεμικές συμφωνίες που την όρισαν ως «καθολικό διάδοχο του Γ’ Ράιχ», το ιστορικό της χρέος απέναντι στη και χώρα μας παραμένει «**άγος απλήρωτον**».

Σύμφωνα με την από 6-2-2014 απάντηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Βουλής σε κοινοβουλευτική ερώτηση του *Die Linke* δεν υπάρχει «**επίσημη, οριστική παραίτηση** της ελληνικής κυβέρνησης από την άσκηση αξιώσεων της χώρας για επανορθώσεις». **Μελανή εξαίρεση η επτάχρονη** δικτατορία: στις 15 Νοεμβρίου 1967 καταψήφισε ψήφισμα του ΟΗΕ, σύμφωνα με το οποίο δεν παραγράφονται τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο ελληνικός λαός, χωρίς λογικές ρεβανσισμού και συλλογικής ευθύνης, έδειξε τη μεγαλοψυχία του απέναντι στην ηττημένη Γερμανία, βάζοντας την υπογραφή του στη Συνθήκη του Λονδίνου (1953) για τα εξωτερικά γερμανικά χρέη, η οποία έθετε σε *moratorium* τις απαιτήσεις για πολεμικές επανορθώσεις μέχρι την υπογραφή συνθήκης ειρήνης ή την επίλυση του θέματος των δύο, τότε, Γερμανιών.

Μάλιστα, μπροστά στην πίεση έντεκα δυτικοευρωπαϊκών κρατών, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, ο όρος της Συνθήκης του Λονδίνου να μην πληρώνει η Γερμανία επανορθώσεις μέσω διμερών συνθηκών για όσο διάστημα διενεργούσε πληρωμές για την εξόφληση των χρεών της, κάμφθηκε αποκλειστικά και μόνον στις περιπτώσεις ικανοποίησης ιδιωτικών αξιώσεων, όπως λ.χ. με την από 18^{ης} Μαρτίου 1960 Συμφωνία μεταξύ Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Δ. Γερμανίας και της Ελλάδας.

Στις **03.10.2010** η ενιαία πλέον Γερμανία εξόφλησε τις χρηματικές της υποχρεώσεις, στις προθεσμίες τη Συνθήκης του Λονδίνου. Επομένως, κατέστη ληξιπρόθεσμη η υποχρέωση εξέτασης των απαιτήσεων για επανορθώσεις στο πλαίσιο της τελικής και καθολικής ρύθμισής τους.

Το πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής (ΔΚΕ)

Είναι γνωστό ότι στο διάστημα 2016-19 η ελληνική πλευρά προχώρησε μια σειρά ενεργειών κεφαλαιώδους σημασίας στον αγώνα της διεκδίκησης των γερμανικών οφειλών: Στις **27.7.2016** η Διακομματική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη Διεκδίκηση των Γερμανικών Οφειλών εξέδωσε, κατά πλειοψηφία, το **πόρισμα-έκθεσή** της, προτείνοντας ταυτόχρονα έναν ολοκληρωμένο «οδικό χάρτη», πολιτικών-διπλωματικών και νομικών ενεργειών για τη διεκδίκηση των ελληνικών αξιώσεων επανόρθωσης.

Στη συνέχεια, με μεγάλη, δυστυχώς, καθυστέρηση, λόγω των μνημονιακών δεσμών της χώρας, η έκθεση-πόρισμα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής συζητήθηκε στις **17.4.2019** στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία υιοθέτησε και σχετική απόφαση που καλούσε την κυβέρνηση να ξεκινήσει τη διεκδίκηση.

Εφαρμόζοντας την παραπάνω απόφαση της Βουλής, η ελληνική κυβέρνηση στις **4.6.2019**, απηύθυνε **ρηματική διακοίνωση** προς τη γερμανική, εγείροντας τις αξιώσεις της για τις διακρατικές επανορθώσεις, το κατοχικό δάνειο, τους λεηλατημένους πολιτιστικούς θησαυρούς και τις επανορθωτικές αξιώσεις των άμαχων Ελλήνων πολιτών-θυμάτων του Γ' Ράιχ. Η απάντηση ήταν 'κλασική' πλέον άρνηση της ΟΔΓ για οποιαδήποτε διαπραγμάτευση.

Στο μεσοδιάστημα αυτό, με κινήσεις συμβολικές αλλά και ουσιαστικές, έχει εκφραστεί επανειλημμένα η αφοσίωση της χώρας μας στον αγώνα της διεκδίκησης. Τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Π. Παυλόπουλος όσο και ο Πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, αλλά και ο Πρόεδρος της Βουλής Νίκος Βούτσης, επαναλάμβαναν, σχεδόν στερεότυπα, προς κορυφαίους Γερμανούς ιθύνοντες ότι οι ελληνικές αξιώσεις είναι **τουλάχιστον νομικά ενεργές και δικαστικά επιδιώξιμες**. Θυμίζουμε, επίσης, ότι η κοινοβουλευτική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ στις 27/4/2017 – μέρα κατάληψης της Αθήνας από τα ναζιστικά στρατεύματα το 1941– **με κοινή δήλωσής της αποκατέστησε την τιμή της Ελληνικής Δημοκρατίας** που είχε διασύρει η χούντα ψηφίζοντας στον ΟΗΕ υπέρ της παραγραφής των ναζιστικών εγκλημάτων.

Σε πρακτικό επίπεδο, το έργο της Επιτροπής έτυχε ρητής αναφοράς στην αιτιολογική έκθεση του νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης που κατάργησε το υπέρογκο **δικαστικό ένσημο** για τις αναγνωριστικές αγωγές και των θυμάτων της Κατοχής.¹

---

¹ Η ΝΔ επανέφερε από 1/1/2020 το αντισυνταγματικό δικαστικό ένσημο στις αναγνωριστικές αγωγές!

Επίσης, με νομοθετική ρύθμιση (ν. 461/2017) αποδόθηκε η ελληνική ιθαγένεια στους γόνους και τα εγγόνια των Ελλήνων Εβραίων θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Το Πόρισμα της ΔΚΕ κάνει ιδιαίτερη αναφορά στις δικαστικές περιπέτειες της καθημαγμένης Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, στη διαρπαγή των περιουσιών της και στην εξοντωτική καταναγκαστική εργασία που υποβλήθηκαν τα άρρενα μέλη της (18-45 ετών) ως προανάκρουσμα του Ολοκαυτώματος.

Προκειμένου δε να αρθούν τα συνταγματικά εμπόδια (Άρθρο 28, παράγραφος 1 Συντάγματος) για τις διεκδικήσεις των θυμάτων, στο πλαίσιο της συζήτησης για τη συνταγματική αναθεώρηση, καταθέσαμε ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 28 του Συντάγματος, ώστε να αρθεί το κώλυμα της ‘ετεροδικίας’, εφόσον πρόκειται για διεθνή εγκλήματα.

Η οικονομική και νομική τεκμηρίωση του Πορίσματος στηρίχθηκε στην από 30 Δεκεμβρίου 2014 Έκθεση της Ειδικής Επιτροπής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) και στο από 31 Ιανουαρίου 2014 Πόρισμα της Ομάδας Εργασίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) αντίστοιχα.

Οι διεκδικήσεις μας αποτελούν ένα **αδιάσπαστο σύνολο**, παρά τις επιμέρους ποιοτικές διαφορές, και δεν «σαλαμοποιούνται». Το σύνολο αυτό καθορίστηκε από την πρώτη Κοινοβουλευτική Επιτροπή Διεκδίκησης των Οφειλών της Γερμανίας που συστήθηκε με απόφαση της Βουλής στις 27 Φεβρουαρίου 2014, με εμπνευστή και εμπυχωτή τον Μανώλη Γλέζο, και περιλαμβάνει: τις πολεμικές αποζημιώσεις, την αποπληρωμή του Κατοχικού Δανείου, την αποζημίωση των θυμάτων και την επιστροφή των λεηλατημένων αρχαιολογικών θησαυρών, καθώς και των κλεμμένων εκκλησιαστικών κειμηλίων από τις βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής.

Για τον ειδικότερο **ποσοτικό προσδιορισμό** των αξιώσεών μας, **συνοπτικά αναφέρουμε ότι:**

Για τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο: Με βάση το Γ.Λ.Κ. η απαίτηση αυτή ανερχόταν σε 9.189.270.837 ευρώ την **31-12-2014**. Η «*Συμφωνία του Λονδίνου*

περί εξωτερικών γερμανικών χρεών» (1953) προβλέπει αναβολή και δεν θέτει ζήτημα ανυπαρξίας ή αποδυνάμωσης ή παραγραφής της απαίτησης αυτής. Να σημειώσουμε ότι η Γερμανία, έως και το 1986, εξοφλούσε ελληνικές απαιτήσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: Το Γ.Λ.Κ. προσδιόρισε ότι το σύνολο του υπολοίπου των καθαρών απαιτήσεων μας έναντι της Γερμανίας ανερχόταν **την 31-12-2014 σε 269.547.005.854 ευρώ.**

Σημειωτέον ότι οι ανωτέρω προσδιορισμοί ΔΕΝ καλύπτουν αποζημιώσεις για ανθρώπινες απώλειες.

Επίσης, ότι ο προσδιορισμός βάσει της *Διάσκεψης των Παρισίων ΔΕΝ* περιλαμβάνει τις απαιτήσεις για αποζημιώσεις:

α) από τη βύθιση εμπορικών πλοίων, β) από την κλοπή χρυσού, γ) από τη διαρπαγή χρυσού ιδιωτών, δ) για την καταστροφή ιδιωτικών περιουσιών, ε) για αφαιρεθέντα καπνά, στ) για αποθετικές ζημιές.

Σύμφωνα με την από 19.2.2010 απάντηση της Τράπεζας της Ελλάδος στον αείμνηστο αντιστασιακό Στέλιο Ζαμάνο, το συνολικό ποσό των οφειλών της Γερμανίας στην Ελλάδα υπολογίζεται στο ποσό των 162.109.175.000 ευρώ, το οποίο αναλύεται σε 108.582.560.000 ευρώ για τις πολεμικές επανορθώσεις και 53.526.615.000 για το Κατοχικό Δάνειο. Η αναγωγή αυτή βασίζεται στη μέση συναλλαγματική ισοτιμία του αμερικανικού δολαρίου με τη δραχμή το έτος 1938 που ήταν 112,62 δρχ.

Η Ειδική Επιτροπή του ΓΛ Κ αξιοποίησε στην Έκθεσή της δύο προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό των αποζημιώσεων με βάση τον αριθμό των θυμάτων.

Κατά την πρώτη προσέγγιση τα θύματα μόνον από πολεμικές ενέργειες ή εγκλεισμούς σε στρατόπεδα και φυλακές είναι περίπου 120.000. Με μια μέση αποζημίωση 15 ανθρωποετών, με μέσο μηνιαίο μισθό 700 ευρώ, οι αξιώσεις για αποζημίωση από την αιτία αυτή ανέρχεται σε 15.120.000.000 ευρώ. Στο ποσό

αυτό προστίθενται και οι αποζημιώσεις για αναπηρία από πολεμικές ενέργειες ή εγκλεισμούς σε στρατόπεδα και φυλακές, υπολογιζόμενες σε 7.000.000.000 ευρώ. Συνολικά, δηλαδή, ανέρχονται στο ποσό των 22.120.000.000 ευρώ – χωρίς να υπολογίζονται οι τόκοι.

Η δεύτερη προσέγγιση δέχεται το σύνολο του αριθμού των θανόντων και των αναπήρων από κάθε αιτία στην περίοδο της Κατοχής, όπως προσδιορίστηκαν στη Συνδιάσκεψη των Παρισίων το 1946. Δηλαδή, σύνολο ατόμων 1.438.000, από τα οποία 558.000 θανόντες και 880.000 ανάπηροι. Με μια μέση αποζημίωση 15 ανθρωποετών για κάθε θανόντα και 5 ετών για κάθε ανάπηρο, με μέσο μηνιαίο μισθό 700 ευρώ, οι αξιώσεις για αποζημίωση από την αιτία αυτή ανέρχονται σε 107.268.000.000 ευρώ-χωρίς να υπολογίζονται οι τόκοι.

Σημειωτέον ότι εκκρεμούν ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων ατομικές ή ομαδικές αγωγές χιλιάδων Ελλήνων πολιτών, των οποίων το Υπουργείο Εσωτερικών διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία από την ανθρωπιστική καταστροφή που υπέστη η χώρα, ώστε να προσδιοριστούν με την απαραίτητη ακρίβεια οι ιδιωτικές αξιώσεις.

Οι αποκλίσεις ανάμεσα στους διάφορους τρόπους υπολογισμού των γερμανικών οφειλών δεν πρέπει, κατά τη γνώμη μας, να αντιμετωπιστούν ανταγωνιστικά ή – το χειρότερο – με λογικές πλειοδοσίας. Η Επιτροπή, ως όργανο του Ελληνικού Κοινοβουλίου, είχε από την πρώτη στιγμή συμφωνήσει να στηρίξει τις εκτιμήσεις της κατ' αποκλειστικότητα σε δημόσια έγγραφα.

Σχετικό είναι και το ζήτημα της **παραγραφής** των ελληνικών απαιτήσεων από πλευράς Διεθνούς Δικαίου. Στη Σύμβαση της Χάγης του έτους 1907 **δεν υπάρχει** πρόβλεψη για παραγραφή αξιώσεων, που στηρίζονται στη διεθνή ευθύνη του **κατέχοντος κράτους**. Περαιτέρω, υπάρχουν **πολλά παραδείγματα** διεθνών

συμφωνιών για τη ρύθμιση διαφορών που παρέμειναν εκκρεμείς για μεγάλα χρονικά διαστήματα, **χωρίς να τίθεται ζήτημα παραγραφής.**

Σύμφωνα με τους γερμανικούς ισχυρισμούς το γεγονός ότι, στο προοίμιο της Συμφωνίας 2+4 για την επανένωση των δύο Γερμανιών, ορίζεται πως τα συμβαλλόμενα μέρη επιθυμούν να διευθετήσουν οριστικά τα ζητήματα που προέκυψαν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, κάνει ανεφάρμοστες τις διατάξεις της Συνθήκης του Λονδίνου (1953) και διαγράφει ή αποδυναμώνει τις αξιώσεις επανορθώσεων που δεν είχαν ικανοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας αυτής.

Η Ελλάδα δεν ήταν συμβαλλόμενο κράτος στην Συμφωνία 2+4. Δηλαδή δεν την υπέγραψε, δεν την επικύρωσε και ουδέποτε αποδέχθηκε ότι έχει τέτοια αποτελέσματα. Αντίθετα με τη ρηματική διακοίνωση του 1995 κατέστησε σαφές ότι θεωρεί πως η επανένωση των Γερμανιών οδήγησε στην άρση του *moratorium* του Λονδίνου (1953) και ότι η Συμφωνία 2+4 δεν έχει κανέναν αντίκτυπο στις αξιώσεις για πολεμικές επανορθώσεις οποιουδήποτε κράτους.

Ως προς τις δυνατότητες δικαστικής διεκδίκησης, το πόρισμα της ΔΚΕ καταγράφει τις ακόλουθες προτάσεις-επισημάνσεις:

Η Ελλάδα μπορεί να προσφύγει:

α. Ως προς τις διακρατικές αξιώσεις

i. Στο Διαιτητικό Δικαστήριο του άρθρου 28 της Συμφωνίας του Λονδίνου το 1953:

Η προσφυγή συμβαλλομένου κράτους στο Διαιτητικό Δικαστήριο προϋποθέτει, ως αναγκαία προδικασία, την **προηγούμενη αποτυχία** των ενδιαφερομένων μερών να επιλύσουν την επίμαχη διαφορά **με διαπραγματεύσεις.**

ii. Στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης:

Η Γερμανία κατέθεσε την 1-5-2008 δήλωση αποδοχής της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου. Με την εν λόγω δήλωση η Γερμανία **αναγνωρίζει τη δικαιοδοσία** του Δικαστηρίου **μόνο** για εκείνες τις διαφορές, οι οποίες θα ανακύψουν μετά την κατάθεσή της και οι οποίες συνδέονται με καταστάσεις και γεγονότα που θα συμβούν μετά την 1-5-2008.

iii. Στα εθνικά δικαστήρια:

Η προσφυγή στα εθνικά δικαστήρια **προσκρούει** σήμερα στο ζήτημα της **ετεροδικίας**.

β. Ως προς τις ιδιωτικές αξιώσεις.

Η Ελληνική Δημοκρατία μπορεί να προσφύγει ως εκπρόσωπος των ιδιωτών – υπηκόων της:

- 1) Στο Διαιτητικό Δικαστήριο του άρθρου 28 της Συμφωνίας του Λονδίνου το 1953:
- 2) Στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης:
- 3) Στα εθνικά δικαστήρια

Το ζήτημα της ‘ετεροδικίας’

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Ελλάδα διατηρεί ακόμα σε ισχύ το αντισυνταγματικό άρθρο 923 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας – κατάλοιπο της δικτατορίας του Μεταξά - σύμφωνα με την οποία η αναγκαστική εκτέλεση εναντίον αλλοδαπού Δημοσίου απαιτεί την άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Αντίθετα, στην Ιταλία τα πράγματα εξελίχθηκαν διαφορετικά. Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ιταλίας με την υπ’ αριθμό 238/2014 απόφασή του έκρινε ότι ήταν αντισυνταγματική η υποχρέωση τήρησης της γερμανικής ‘ετεροδικίας’.

Το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο της Ιταλίας, με την 21995/4-9-2019 απόφασή του απέρριψε την προσφυγή των γερμανικών κρατικών σιδηροδρόμων (DB) - που ζητούσαν να μην κατασχεθούν οι εισπράξεις της θυγατρικής τους στην Ιταλία, ώστε να αποζημιωθούν τα θύματα του Διστόμου.

Ταυτόχρονα όμως η Ιταλία, αντιφάσκοντας προς τον εαυτό της, επικαλέστηκε την 'ετεροδικία', προκειμένου το Πολυμελές Πρωτοδικείο της Λάρισας να απορρίψει τον περασμένο Οκτώβριο την αγωγή αποζημίωσης που κατέθεσε ο 'ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΔΟΜΕΝΙΚΟΥ' για την εξόντωση 140 κατοίκων του μαρτυρικού χωριού από τα φασιστικά στρατεύματα κατοχής στις 16/2/1943.

Η ιταλική 'τορπίλη'

Μάλιστα ο Πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας, προκειμένου να εμποδίσει την έκδοση δικαστικών αποφάσεων κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων του γερμανικού Δημοσίου στην Ιταλία, ώστε να αποζημιωθούν τα θύματα του ναζισμού, υπέγραψε στις 30/4/2022 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου με την οποία ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Αποκατάστασης Ιταλών Θυμάτων του Γ' Ράιχ στο διάστημα 1/9/1939-8/5/1945. Το Ταμείο αφορά αποκλειστικά Ιταλούς που διέπραξαν διεθνή ποινικά αδικήματα εντός ή εκτός της ιταλικής επικράτειας.

Το Ταμείο θα χρηματοδοτηθεί με 20.000.000 Ε για το 2023 και με 11.808.000 Ε για τα έτη 2024-2026. Τα χρήματα αυτά δεν θα προέλθουν από τη Γερμανία, αλλά από το μερίδιο της Ιταλίας στο *Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης*. Δηλαδή οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι θα πληρώσουμε αδιακρίτως για τα ναζιστικά εγκλήματα, τη στιγμή μάλιστα που η ΟΔΓ προχωρεί σε κολοσσιαίους εξοπλισμούς!

Ταυτόχρονα, στις ΗΠΑ το ζήτημα της γερμανικής 'ετεροδικίας' βρέθηκε στο στόχαστρο με την αγωγή των φυλάρχων των κοινοτήτων των Χερέρο και Νάμα στη Ναμίμπια για την πρώτη γενοκτονία του 20^{ου} αιώνα στο διάστημα 1903-8 από τα γερμανικά αποικιοκρατικά στρατεύματα.

Στο πλαίσιο της διεθνοποίησης των διεκδικήσεών μας, η ΚΔΕ πρότεινε:

- τη Σύσταση Επιτροπής για την Προώθηση των Διεκδικήσεών μας, αποτελούμενη από βουλευτές, δικαστικούς λειτουργούς, διεθνολόγους, ιστορικούς και νομικούς επιστήμονες, εκπροσώπους αντιστασιακών οργανώσεων, μέλη των Ενώσεων Θυμάτων Κατοχής, του *Δικτύου Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών 1940-1945* και του *Ε.Σ.Α.Ο.Γ.Ε.*
  - Ενίσχυση της δικτύωσης – συντονισμού των Ενώσεων Θυμάτων με το *Δίκτυο Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών 1940-1945* , στον αγώνα της διεκδίκησης. Υποστήριξη με όλα τα νόμιμα μέσα των Ενώσεων Θυμάτων.
  - Προώθηση συνεργειών με τις ομάδες Γερμανών νομικών, ιστορικών, συνταγματολόγων και γερμανικών οργανώσεων, ευαίσθητων στα θέματα απόδοσης δικαιοσύνης, κ.λπ., που πραγματοποιούν ένα πολυμέτωπο και πολύχρονο αγώνα για τη διεκδίκηση των οφειλών.
  - Διεθνοποίηση των διεκδικήσεών μας, με την αποστολή κλιμακίου της Βουλής για την ενημέρωση του γερμανικού και των άλλων κοινοβουλίων. Έγερση του ζητήματος στο Συμβούλιο της Ευρώπης, τον Ο.Η.Ε. και σε άλλα διεθνή *fora*.
  - Ανασύσταση με ενισχυμένη εντολή του Ελληνικού Γραφείου Εγκληματιών Πολέμου που διαλύθηκε με το Ν.Δ. 4016/1959, ενώ το 1975, με απόφαση της κυβέρνησης Καραμανλή, πολτοποιήθηκε το τεράστιο αρχείο του Εθνικού Γραφείου Εγκλημάτων Πολέμου το οποίο είχε ιδρυθεί το 1945.
  - Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη Μη Εφαρμογή του Θεσμού της Παραγραφής επί Εγκλημάτων Πολέμου και Εγκλημάτων κατά της Ανθρωπότητας της 26^{ης} Νοεμβρίου 1968.
- Επίσης μπορούμε να εξετάσουμε την περίπτωση προσφυγής στο Διαιτητικό Δικαστήριο του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη.
-

Στον πρόλογο της γερμανικής έκδοσης (2016) του βιβλίου του «*Στην Ελλάδα του Χίτλερ*», γράφει, πολύ επίκαιρα, ο Μάρκ Μαζάουερ: «*Στις αρχές της δεκαετίας του 1940, η ιδέα πως τα κράτη της Ευρώπης μπορούν να ξεφύγουν από τις φρικαλεότητες του 20ου αιώνα προς ένα καλύτερο μέλλον, ήταν ένα όνειρο.*

Σήμερα [...] που εμείς έχουμε μια εντελώς πιο κυνική άποψη για την Ευρώπη, με την εικόνα που εμφανίζει, είναι ίσως η κατάλληλη ευκαιρία να γυρίσουμε πίσω στον κόσμο της δεκαετίας του 1940. Τότε που βρισκόταν έθνος αντιμέτωπο με έθνος και καταστρεφόταν παραπέρα ένας ήδη φτωχοποιημένος κόσμος, ο κόσμος των Ελλήνων εργατών γης, των αγροτών και των εργοστασιακών εργατών».

Η μάχη για την απόδοση των γερμανικών οφειλών είναι μια δίδυμη, παράλληλη μάχη για την ανάκτηση της ιστορικής μνήμης που στην κυριολεξία υπέστη «υγειονομική ταφή» και βρισκόταν υπό καθεστώς «σωφρονισμού» (Χ. Φλάισερ).

Ο ιστορικός αναθεωρητισμός, εξισώνοντας θύτες με θύματα και ανατρέποντας το δημοκρατικό κεκτημένο της αντιφασιστικής νίκης, στην οποία συμβάλλαμε με βαρύτατο τίμημα, λειτούργησε ως «πλυντήριο» των μαζικών ναζιστικών-φασιστικών εγκλημάτων. Έτσι προετοίμασε το έδαφος, σε συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, για να βλαστήσει η κακή σπορά του ηττημένου ναζισμού στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Αποδείχτηκε -δυστυχώς- για μια ακόμη φορά ότι: **‘όσο δεν αποδίδεται Δικαιοσύνη για τα εγκλήματα πολέμου και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, όσο δεν τιμωρούνται οι θύτες και δεν αποζημιώνονται τα θύματα, διατρέχουμε τον κίνδυνο επανάληψης των εγκλημάτων αυτών.’** (Ε.Σ.Δ.Ο.Γ.Ε. 29-7-2022).

Τριαντάφυλλος Μηταφίδης, πρ. βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Πρόεδρος της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διεκδίκησης των Οφειλών της Γερμανίας προς την Ελλάδα

Χάρης Τζαμακλής, πρ. βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ – μέλος της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διεκδίκησης των Οφειλών της Γερμανίας προς την Ελλάδα

Δημήτρης Κούρτης, εμπειρογνώμονας Διεθνούς Δικαίου της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διεκδίκησης των Οφειλών της Γερμανίας προς την Ελλάδα

